

Sygn. akt II Ca 835/14

POSTANOWIENIE

Dnia 16 września 2014 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Ciesielska

Sędziowie: SO Barbara Dziewięcka

SO Mariusz Broda (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 16 września 2014 r.

na posiedzeniu niejawnym sprawy

z wniosku M. P. (1)

z udziałem (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K.

o wpis hipoteki przymusowej w księdze wieczystej (...)

na skutek apelacji uczestnika (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K.

od postanowienia

Sądu Rejonowego w Kielcach z dnia 8 maja 2014 r. sygn. akt Dz.Kw

(...)

postanawia: oddalić apelację.

sygn. akt II Ca 835/14

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 8.05.2014r. Sąd Rejonowy w Kielcach utrzymał w mocy dokonany przez Referendarza sądowego w dniu 14.01.2014r. wpis hipoteki przymusowej w dziale IV księgi wieczystej (...)w kwocie 219 627 zł – na wniosek M. P. (1)złożony w dniu 27.11.2013r. W uzasadnieniu wskazał w szczególności , że: zostały spełnione wymogi dla uwzględnienia wniosku , a wynikające z przepisów regulujących postępowanie wieczystoksięgowe (art. 626¹ – 626¹³ kpc) ; postępowanie Referendarza sądowego było prawidłowe , gdyż co do samej zasady jest on związany stanem rzeczy istniejącym w chwili złożenia wniosku , a wpis może nastąpić jako rezultat złożenia i badania dołączonych dokumentów i treści księgi wieczystej; zarzuty podnoszone w skardze są oczywiście niezasadne, gdyż poprzednio – w dniu 24.10.2013r. M. P. (2)złożył dwa wnioski wieczystoksięgowe , które zawierały żądania wpisu dwóch hipotek przymusowych , każda do pełnej wysokości stwierdzonej nakazem zapłaty wysokości , a ponadto do żadnego z nich nie dołączył dokumentu potwierdzającego tożsamość osoby dłużnika (różnica co do określenia siedziby Spółki, w nakazie zapłaty widnieją K., a w księdze wieczystej - W.); natomiast tym kolejnym wnioskiem , M. P. (1)domagał się już wpisu hipoteki przymusowej wyłącznie w jednej księdze wieczystej , a ponadto dołączył do wniosku pełny odpis z KRS , z którego wynika zmiana siedziby (...)– spółki z ograniczoną odpowiedzialnością - z W.na K.; z tych względów na podstawie art. 109 ust. 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece wniosek o wpis hipoteki przymusowej był zasadny.

Uczestnik (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K.w wywiezionej apelacji zaskarżyła w/w postanowienie w całości, zarzucając, że dokonanie wpisu narusza art. 626⁸ § 2 kpc oraz art. 199 § 1 pkt. 2 w zw.z art. 13 § 2 kpc, albowiem analiza treści wniosku i dołączonych do niego dokumentów oraz treści księgi wieczystej uzasadnia przekonanie, iż referendarz sądowy w sposób nieprawidłowy dokonał badania przesłanek wpisu, pomijając element analizy formalno – prawnej przesłanek umożliwiających merytoryczne rozpoznanie nowego wniosku oraz dokonał wpisu w sytuacji oczywistego braku podstaw do merytorycznego rozpoznania wniosku, co powinno skutkować jego odrzuceniem. Zdaniem skarżącego brak było racjonalnych argumentów przemawiających za uznaniem, iż zakres obydwu wniosków (tj. tego z dnia 24.10.2013r. oraz z dnia 28.11.2013r.) był w odniesieniu do tej samej nieruchomości objętej księgą wieczystą inny. Niezależnie od tego, w ocenie apelującego brak było możliwości wpisania hipoteki bez przynajmniej jednoczesnego złożenia przez wnioskodawcę wniosku o dokonanie zmiany wpisu uczestnika, któremu przysługuje użytkowanie wieczyste, będące przedmiotem obciążenia hipoteką oraz pozytywnego rozpoznania tego wniosku, zwłaszcza w sytuacji, w której dokument mogący stanowić podstawę takiego wpisu został przedłożony przez wnioskodawcę do akt księgi wieczystej. Jeżeli zatem Sąd Odwoławczy uzna, że prawidłowym było stanowisko Sądu I Instancji w przedmiocie braku podstaw do odrzucenia wniosku, to aktualnym stanie się konieczność zmiany zaskarżonego postanowienia poprzez uchylenie wpisu i oddalenie wniosku z uwagi na przeszkodę wynikającą z treści art. 34 ukwł. Wobec tego wszystkiego apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i uchylenie w/w wpisu oraz odrzucenie wniosku ewentualnie o jego oddalenie.

Wnioskodawca w odpowiedzi na apelację wniósł o jej oddalenie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna i jako taka podlegała oddaleniu.

Rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego pozostaje prawidłowe. Sąd Okręgowy w całości podziela przedstawioną w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia prawną ocenę tych niespornych okoliczności faktycznych, które stały się podstawą orzeczenia Sądu I instancji i przyjmuje to wszystko za własne. W pierwszej kolejności stwierdzić należy, że nie ma racji apelujący, o ile w kontekście oddalonego wniosku o wpis hipoteki w dwóch księgach wieczystych, a więc także i tej o nr (...) (postanowieniem z dnia 20.11.2013r. - k.1121-1122) dostrzega bezwzględną negatywną przesłankę procesową w postaci stanu powagi rzeczy osądzonej, która miałaby skutkować koniecznością odrzucenia wniosku. Wbrew stanowisku prezentowanemu także w apelacji, to zagadnienie było przedmiotem zainteresowania Sądu Rejonowego, a wyprowadzone przez niego wnioski nie budzą wątpliwości. W związku z tym, raz jeszcze podkreślić należy, że dla przyjęcia stanu powagi rzeczy osądzonej (art. 199 § 1 pkt. 2 kpc) w konkretnej sprawie, koniecznym jest stwierdzenie, czy zapadło już rozstrzygnięcie w innej sprawie co do tego, co stanowi przedmiot sporu pomiędzy tymi samymi stronami także w tym kolejnym postępowaniu (art. 366 kpc). Innymi słowy, chodzi o jednoznaczną odpowiedź na pytanie, o tożsamość podmiotową i przedmiotową obu spraw. Przy czym o tożsamości roszczeń można mówić wówczas, gdy identyczny jest nie tylko przedmiot, ale i podstawa sporu, z kolei dla tożsamości podstawy sporu niezbędna pozostaje podstawa faktyczna i prawna roszczenia (p. m.in. postanowienia SN - z dnia 9.06.1971r., IICz 59/71, OSNCP 1971 nr 12, poz. 226, LexisNexis nr 354601, z dnia 22.04.1967r., I Cr 570/66, OSPiKA 1968, nr 7-8, p. 158, LexisNexis nr 325449; z dnia 24.02.2009r. I UK 239/08, Lex nr nr 736714; wyroki SN – z dnia 29.03.2006r., II PK 163/05, OSNP 2007, nr 5-6, poz. 71, LexisNexis nr 1204791, z dnia 13.04.2007r., ICSK 479/06, LexisNexis nr 1909791, z 15.11.2012r. V CSK 515/11 LexisNexis nr 5046111). Odnosząc to odpowiednio także do postępowania wieczystoksięgowego, nie można było nie wykluczyć stanu powagi rzeczy osądzonej w postępowaniu wywołanym wnioskiem w niniejszej sprawie, jak trafnie uczynił to najpierw Referendarz sądowy, a następnie Sąd Rejonowy. Brak było bowiem tak pojmowanej tożsamości roszczeń, skoro istniała różnica pomiędzy ich podstawą faktyczną, jak i prawną. O ile w tym poprzednim postępowaniu chodziło o wpisanie dwóch hipotek w dwóch księgach wieczystych i to bez rozdzielania kwoty wierzytelności na części, których zabezpieczenie każda z hipotek miałaby stanowić, co już wykluczało zastosowanie art. 109 ust. 1 ukwł, ale także czyniło zasadnym rozważenie jej przez pryzmat art. 111¹ ust. 1 (z jednoczesnym stwierdzeniem braku przesłanek do zastosowania i tego przepisu), to w niniejszej sprawie żądanie opiewało już tylko na wpis jednej hipoteki w w/w księdze wieczystej i na podstawie

art. 109 ust. 1 ukwh. Niezależnie od tego , gdyby nawet założyć istnienie owej „tożsamości” (do czego podstaw brak, to istnieje druga przesłanka , która nie tyle zdecydowałaby o braku stanu powagi rzeczy osądzonej , co o jej „zgaśnięciu”. Wśród przesłanek decydujących o takim stanie jest sytuacja , w której nowe okoliczności nie zostały jeszcze stwierdzone innym nowym prawomocnym orzeczeniem , lecz wymagają ustalenia przez sąd w danym procesie , w którym badane jest zagadnienie stanu powagi rzeczy osądzonej. Przyjmuje się bowiem , że stan powagi rzeczy osądzonej nie występuje , jeżeli uległy zmianie okoliczności których istnienie było przyczyną oddalenia pierwotnego powództwa (p. m.in. wyrok SN z dnia 18.04.1980r. , IV Cr 85/80 , nr 11, poz. 214 , LexisNexis nr 296479; uchwała SN z dnia 8.05.1990r. , IIICZP 20/90 , OSNCP 1991r. , nr 1 , poz. 6, LexisNexis nr 302231). Uwzględniając to odpowiednio w postępowaniu wieczystoksięgowym oraz biorąc pod uwagę jego specyfikę w zakresie kognicji sądu wyznaczonej treścią art. 628⁸ § 2 kpc, jest rzeczą oczywistą , że w tym pierwszym postępowaniu , Referendarz nie mógł uczynić nic więcej dla zbadania zagadnienia tożsamości podmiotu ujawnionego jako użytkownik wieczysty z podmiotem wskazanym w podstawie wpisu hipoteki obciążającej użytkowanie wieczyste. Natomiast , ostatecznie wykluczając ten stan , tylko wobec podstaw ówczasnie zaoferowanych przez wnioskodawcę, także i z tej przyczyny oddalił wnioski o wpis hipoteki. Natomiast w niniejszym postępowaniu , zarówno Referendarz sądowy , jak i Sąd Rejonowy , byli zobligowani do ponownego zbadania tej okoliczności , a to wobec przedłożenia przez wnioskodawcę odpisu pełnego z KRS (k.1130-1131) , z treści którego ponad wszelką wątpliwość wynikała tożsamość pomiędzy podmiotem ujawnionym jako użytkownik wieczysty w/w księdze wieczystej , a tym , którego obowiązek zapłaty został stwierdzony w orzeczeniu stanowiącym podstawę wpisu hipoteki , którego wnioskodawca się domagał na zabezpieczenie swojej wierzytelności. Już tylko porównanie samego nr REGON Spółki ujawnionej w w/w księdze wieczystej , z tą cechą identyfikacyjną Spółki ujawnionej w KRS , pozwalało przyjąć , że podmiot dłużnika ujawniony w odpisie nakazu zapłaty to ten sam , który jako użytkownik wieczysty jest ujawniony w w/w księdze wieczystej. Z tych wszystkich względów , skoro zarzut powagi rzeczy osądzonej nie jest zasadny , to i żądanie odrzucenia wniosku z tej przyczyny nie znajdowało podstaw.

Niezależnie od tego, nie znajduje usprawiedliwienia i ten zarzut apelacji , który , w ocenie skarżącego miałby prowadzić do oddalenia wniosku. Już dotychczas przedstawione przez Sąd Okręgowy spostrzeżenia oraz uwagi pozwalają na jednoznaczne wykluczenie tezy o braku podstaw do uwzględnienia wniosku o wpis hipoteki przymusowej , wobec tego , że podstawa tego wpisu miałaby wskazywać na inny podmiot , niż ten , którego prawo użytkowania wieczystego zostało ujawnione w księdze wieczystej i miałoby zostać obciążone tą hipoteką. To jest ta sama Spółka , a wykazana właściwym dokumentem zmiana jej siedziby tej tożsamości z oczywistych względów nie eliminuje. Zatem bezprzedmiotowe staje się bliższe rozważanie tego , co zdaniem skarżącego winien był uczynić jeszcze wnioskodawca , a co Sąd wieczystoksięgowy , by „usunąć” tą „podmiotową” przeszkodę do dokonania wpisu hipoteki. Należy poprzestać na stwierdzeniu , że ta po prostu nie istniała. Wobec tego i to alternatywne żądanie apelacji (zmiana zaskarżonego orzeczenia i oddalenie wniosku o wpis) , także nie mogło spotkać się z aprobatą Sądu II instancji.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy , na podstawie art. 385 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc orzekł jak w sentencji.

Z: odpis postanowienia z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi uczestnika.